

VISITES A VILARS

La Fortalesa de Vilars és un espai obert física i culturalment a totes aquelles persones que tenen un especial interès i sensibilitat per conèixer les seves arrels i més pàgines de la nostra història col·lectiva.

Des de que van començar les excavacions, aviat farà 22 anys, el jaciment de Vilars ha estat visitat per nombrosos estudiosos de l'època preibèrica i ibèrica d'arreu del món. Gent d'Anglaterra, França, Canadà, Colòmbia, Holanda, per citar gent d'altres pobles aliens a la nostra Península i a la cultura ibèrica, han acudit encuriosits per conèixer en el seu emplaçament original unes restes úniques en la seva categoria.

La Fortalesa ha acollit Jornades Internacionals sobre la guerra i les defenses en època ibèrica, Jornades a nivell estatal d'informàtica per tal de treballar virtualment un jaciment. En aquest cas Vilars ha estat capdavanter en informació audiovisual mitjançant els treballs realitzats a través de la UDL i el seu Departament de Noves Tecnologies. Des de l'any 1999, quan es van començar a fer visites guiades amb guia, fins el 31 de desembre de 2006 han passat per La Fortalesa més de 7000 persones, constatant que poc a poc i any rere any l'afluència de visitants ha anat creixent, resultat de totes les

EL PLA d'OCUPACIÓ als VILARS (desembre 2006-juny 2007).

Des dels volts de Nadal, un equip dirigit pel Grup d'Investigació Prehistòrica de la Universitat de Lleida es troba treballant a la fortalesa dels Vilars en tasques de recerca, restauració i restitució de les estructures. Aquesta intervenció està sent possible gràcies a un pla d'ocupació del Departament de

Treball i indústria gestionat per l'Ajuntament d'Arbeca. No és el primer -de fet és tercer consecutiu-, i això fa que la intervenció en la fortalesa hagi resultat quasi continua en els darrers anys i que els resultats siguin molt visibles al potenciar-se darrerament els aspectes patrimonials i de recuperació del monument. Enguany es compta amb la participació de dos arqueòlegs, dos auxiliars, un paleta i dos manobres que s'han concentrat en l'àrea entorn de la Porta Nord. Aquest és l'accés principal a la fortalesa en època ibèrica i és un passadís fortificat que, donat el seu estat de conservació, era difícilment comprensible per als visitants.

Esperem que un cop acabada la intervenció, tota la façana Nord de la fortalesa es mostrarà en la seva espectacularitat. Fins ara el temps ens ha acompanyat. Toquem fustal

Pel que respecta a les novetats arqueològiques, els treballs es dediquen a la restauració de les dues torres i el bastió que protegeixen la porta -així com el seu estret passadís d'accés- i a documentar l'estat de conservació de les estructures abans del procés de restauració. Pel que correspon a la muralla Nord, es confirma la existència de una represa en la fortificació en època ibèrica realitzada sobre les estructures pre-ibèriques i destinada a fortificar la nova porta. Com a resultat,

a més de construir la torre i el bastió abans esmentats, es va refer la muralla en la seva part més exterior.

També hem estat excavant restes de la presència romana als voltants de la fortalesa, quan aquesta possiblement ja només era un munt de runa. Es tracta d'un forn ceràmic de grans dimensions. No hem trobat encara les restes dels materials que s'hi coïen a dins, però treballem amb la idea de que fossin les característiques teules romanes.

Aquesta intervenció tindrà una important continuació en els propers mesos -com ja sabeu- i de ben segur que aquesta serà intensa i plena de resultats. Amb l'excavació i buidament del fossat, sembla que a la nostra fortalesa li ha arribat l'hora de començar a mostrar-se en la seva espectacularitat!

Enric Tartera (Equip Arqueòlegs UDL)

Sentir-se Vilars!

Com m'agrada aquesta expressió!

Com m'agrada que a poc a poc -però amb constància i l'esforç durant més de vint anys- els arbecuins i arbecuïnes hem vist fer realitat aquest projecte.

Sentir-te Vilars és adonar-te que creix el teu sentiment d'arrelament al teu poble tot retrobant i dignificant els orígens. Com m'agrada afegir aquest sentiment al meu bagatge de sentir-me arbecuina!

Sentir-te Vilars és haver recuperat aquest indret com a espai cultural de trobada, de lleure... Només recordar l'estiu passat el formigueig d'arbecuïnes i forasters amics del poble, caminant junts amb l'única finalitat de contemplar els estels al cel de Vilars és gratificant.

En moments que potser ens costa massa sentir-nos poble cal trobar-nos en els espais comuns i, quan ho aconseguim, quan més de cinc-centes persones contemplem juntes el mateix bocinet de cel..., jo em pregunto, qui guanya, l'indret, els Vilars, o bé nosaltres?

M'agrada compartir amb els adolescents aquest sentiment, intentar fer-los sentir com d'aquests indrets nostres, recordant els orígens, fem poble, fem Garrigues, fem món... i caminem cap al futur.

Sentir-te Vilars és també, per a mi, una obligació com a poble. Tot poble té el deure de conservar el seu llegat del passat per poder-ho transmetre com a petjada, com a patrimoni a les futures generacions. Cal tenir present que som el que hem viscut i que, el testimoni que deixem parlarà de nosaltres.

Gràcies a totes les persones que han cregut en aquest projecte i m'han deixat il·lusionar-m'hi.

Maitte Nadal i Domènech

COL·LABORADORS 2006
Ajuntament d'Arbeca
Magda Balcells Sans
Caixa Tarragona
Celler "Vinya Vilars"
Ferreria X. Pau
Grup d'Investigació Prehistòrica de la UDL (GIP)
Josep Manuel de Haro
Parquets Nadal
Arnds Romà
i a totes les persones que ens han ajudat a tirar endavant i
es activitats d'aquesta temporada, el nostre més sincer agrament.

disseñy MBIS

1 BUTLLETÍ

Abril de 2007 Associació Amics de Vilars d'Arbeca

Amb aquestes línies, la Junta de l'Associació Amics de Vilars, volem presentar-vos el primer butlletí que l'Associació edita com a compendi de la feina feta el darrer any, mostrari de plans de futur i tribuna oberta a socis i simpatitzants que vulguin fer "bullir l'olla" de la inquietud cultural d'Arbeca, d'aquesta terra de pedres plenes de saviesa, sota un sol abrasador i fresques marinades, agermanadora d'un pensament mediterrani, que uneix els distints pobles i manifesta totes les influències que pot absorbir una terra de pas i de resistència.

Us presentem un resum d'activitats 2006 que ha permès l'Associació créixer de forma important, facilitant als interessats eines adequades per reconèixer la tasca que l'Equip d'Arqueologia de la UdL ve desenvolupant a "La Fortalesa". Hem procurat congratular els socis i veïns, amb trobades gastronòmiques, culturals, lúdiques i festives; per retrobar-nos amb l'àrid secà, i mostrar com el cel, la terra i el foc es poden interrelacionar en una festa, lligant la paraula i el cant; tot regat amb l'ambrosia de la verema de "Vinya Vilars".

Les exposicions, la mostra cultural, St. Jordi, Portes Obertes, Fira, el recopilatori de la felicitació de Nadal... han suposat un recolzament a la feina feta amb il·lusió per la Junta. Junta que sempre ha tingut el suport de les institucions locals i dels socis protectors; facilitant el treball que, compaginat amb les visites guiades al Jaciment, han posat la nostra Associació en el repte de ser àgil "falcata" en defensa del patrimoni cultural i la difusió del coneixement.

Ara cal continuar treballant. Fer gaudir l'associat/da amb noves propostes de caire lúdic-cultural i educacional, que amplii les nostres mires i possibiliti de contribuir amb una nova empena el procés de museització de Vilars.

Confiem que la futura aportació del Ministeri de Cultura, conjuntament amb els ajuts regulars de la Diputació de Lleida, l'IEI, el Departament de Treball de la Generalitat i, amb molta importància, l'esforç que des de sempre realitza el nostre Ajuntament, serveixi perquè la flor del Pla Director Vilars 2000 doni el seu fruit més dolç.

Des d'aquí no podem oblidar a tots els socis /es que amb el vostre suport, tan moral com econòmic, heu estat la base per endegar aquest projecte. Sense vosaltres la Junta no seria capaç d'arriscar-se en noves il·lusions, no tindria la força suficient per reclamar de l'Administració un pas més endavant, seriem uns quants afeccionats avesats a tancar els ulls i imaginar-nos La Fortalesa, tot esperant l'impuls d'una realitat que arribaria, tal vegada, forana.

Gràcies.

QUI SOM?

L'Associació d'Amics de Vilars es constitueix arrel d'una inquietud comuna sorgida en un grup de persones que estima i respecta el llegat que ens van deixar els nostres avantpassats.

Els objectius de la nostra Associació són:

- Fomentar i promoure la difusió del conjunt arqueològic de Vilars.
- Contribuir a l'estudi arqueològic, històric i arquitectònic d'aquest jaciment ibèric.
- Vetllar i promoure, si cal, la restauració i l'adequació d'altres monuments de la vila d'Arbeca.
- Promoure i organitzar activitats culturals de caire general que es puguin desenvolupar al nostre municipi, així com també la col·laboració amb d'altres entitats i grups humans que treballin amb els mateixos objectius.

El "logo" de la nostra Associació, obra de Manel Batalla, simbolitza la importància que tenia el cavall per la vida de la societat ibèrica i la relació directa amb el nostre jaciment, en són testimoni les restes trobades. A hores d'ara és el símbol inequívoc que ens identifica i del qual ens en sentim molt orgullosos.

L'Associació està formada per una junta rectora, presidida per Carme Giné Bernat i tots els socis que treballen i participen activament en les iniciatives i activitats que al llarg de l'any es van realitzant a redós, sempre de la FORTALESA de VILARS. En aquests moments som al voltant d'una vuitantena de socis i sòcies, veïns de la vila i també de fora, gent vinculada a Vilars i que estima el Jaciment, tots plegats moguts per la mateixa idea.

L'Associació Amics de Vilars és oberta a totes aquelles persones que tenen inquietuds per la història, la cultura i el patrimoni, persones que estimen la terra, valoren i respecten el llegat de totes les civilitzacions que ens han precedit i han configurat la nostra especial manera de ser com a poble.

